

Enligt sändlista

Förslag till Bildande av naturreservatet Mullvalds änge, Ardre socken, Gotlands kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken beslutar länsstyrelsen att förklara det område som avgränsats med heldragen svart linje på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat (nedan även kallat reservat). Naturreservatet har den avgränsning som framgår av bifogad karta och med de gränser som slutligen utmärks i fält.

Reservatets namn ska vara *Mullvalds änge*.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet Mullvalds änge är att:

- Vårda och bevara ett hävdad änge med dess flora och fauna.
- Återskapa ängsmark genom att succesivt öka ytan som sköts genom ängsskötsel.
- Vårda, bevara och utveckla en betad hagmark med inslag av äldre ädellövträd och öppen gräsmark.
- Området ska bidra till att upprätthålla gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå för naturtyperna löväng (6530) och trädklädd betesmark (9070).
- Strukturer som gamla hasselbuskar, ädellövträd, stående och liggande död lövved, hålträd, hamlade träd, och utmagrad, hävdad slåtteräng ska förekomma i en omfattning som är gynnsam för områdets naturtyper samt typiska och rödlistade arter.

Syftet med naturreservatet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behov av områden för friluftslivet.

- Besökare ska kunna se, uppleva och få kunskap om områdets typiska livsmiljöer, arter och kulturmiljöer.

Syftet ska uppnås genom:

- Hävd av ängsmarken med slåtter och efterbete samt hävd med bete, gräsbränning och markstörning av betesmarken.

- Viss etablering av lövträd i den öppna betesmarken och i ängset för att på sikt ersätta en del av de äldre träden i reservatet när dessa dör eller behöver plockas bort till följd av sjukdom.
- Varsam skötsel av reservatets träd- och buskskikt, tex hamling och röjning av hasselbuketter.
- Information till områdets besökare om när det är lämpligt att besöka ängset och vilka tidpunkter slätterrängen inte bör beträdas.
- Anordningar och åtgärder för områdets besökare, tex bänkbord och stängselgenomgångar anläggs och underhålls.
- Fornlämningar sköts så att de framträder och bidrar till att besöksvärdet och kunskapen om Gotlands historia stärks.

Översiktskarta

Översiktskarta över reservatet © Lantmäteriet, Länsstyrelsen

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Mullvalds änge
Kommun	Gotland
Län	Gotland
Lägesbeskrivning	Cirka 1,2 km sydost om Ardre kyrka
Koordinat för mittpunkt (SWEREF 99)	N 6365109 E 722934
Fastigheter	Del av Ardre Mullvalds 1:1
Ägarförhållanden	Svenska kyrkan-Visby stift
Areal	3,8 hektar
Nyttjanderätter m.m.	Se bilaga 2
Förvaltare	Länsstyrelsen i Gotlands län

Skälen för beslutet

Mullvalds änge är en artrik slätteräng med lång kontinuitet och rik biologisk mångfald. De gotländska ängerna har inte bara ett mycket högt biologiskt värde, utan är också bärare av en stark kulturhistoria, och utgör ett biologiskt kulturarv. Den traditionella skötseln med fagning på våren och slätter på högsommaren har tillsammans med klappning (hamling) av träden skapat en ovanligt artrik miljö, både för kärlväxter samt för svampar och lavar. I reservatet finns även en betesmark med höga trädvärden.

I Mullvalds änge finns gott om äldre, hamlad ask (EN). De knotiga, bulliga träden bär spår av hamling, och utgör i sig själva en livsmiljö för andra organismer. I slätterängen växer flera olika arter orkidéer, bland annat den lite oansenliga grönkullan. Här finns också slätterfibbla (VU) tillsammans med lite vanligare arter som gullviva, blåsippa och vitsippa. I markskiktet finns flera ovanliga svamparter där munkspindling (VU) och vridfingersvamp (VU) tillhör de mest sällsynta.

Lövängen ligger inom värdestrakt för ädellövskog vilket gör att den ekologiska funktionaliteten är god ur ett landskapsperspektiv. Ädellövskog inklusive hassellundar är en prioriterad skogstyp enligt Nationell strategi för formellt skydd av skog.

Beslutet är en del av att uppfylla den av regeringen antagna strategin för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Denna strategi är Sveriges svar på hur vi ska bidra till att uppfylla den strategiska planen inom konventionen om biologisk mångfald, målen i EU:s strategi för biologisk mångfald samt målen i vårt nationella miljömålsarbete.

Tabell 1. Prioriterade bevarandevärden

<i>Naturtyper</i>	<ul style="list-style-type: none">• Löväng (6530) och trädklädd betesmark (9070).
<i>Strukturer och funktioner</i>	<ul style="list-style-type: none">• Öppen, utmagrad gräsmark med artrik, slätteranpassad flora, solbelysta hagmarksträd, olika sorters äldre ädellövträd, hålträd, gamla hasselbuskar, stående och liggande död ved.
<i>Arter</i>	<ul style="list-style-type: none">• Ask, ek och hassel• Svamparter knutna till utmagrad, kvävefattig gräsmark exempelvis fager vaxskivling (NT) och vridfingersvamp (VU) samt arter knutna till äldre ek och hassel exempelvis munkspindling (VU) och bleknande kamskivling (NT).• Kärlväxter knutna till hävdade ängen, exempelvis slätterfibbla (VU) och flertalet orkidéer.
<i>Upplevelsevärden</i>	<ul style="list-style-type: none">• Artrik slätteräng, kulturhistoria

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att inom reservatet:

1. uppföra eller utföra byggnad eller anläggning
2. anlägga väg
3. dra fram mark- eller luftledning
4. gräva, schakta, fylla ut, spränga, borra, orsaka körskador eller på annat motsvarande sätt påverka mark eller block
5. anordna upplag
6. plöja, harva, så, eller odla upp ängs- eller betesmarken
7. nydika, dämna eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets hydrologi
8. avverka, upparbeta eller bortföra levande eller dött träd eller buske eller utföra annan skogsbruksåtgärd

9. tillföra växtnäringsämne eller använda kemiskt eller biologiskt bekämpningsmedel
10. avsiktligt införa såväl främmande som inhemsk växt-, svamp eller djurart, till exempel plantera in träd eller så in blommor
11. använda avmaskningspreparat på betesdjur då de uppehåller sig inom reservatet, annat än vid skriftlig rekommendation från veterinär
12. tillskottsutfodra betesdjuren då de uppehåller sig inom reservatet, annat än tillfällig (högst två veckor) övergångsutfodring vid utsläpp och installering

Föreskrifterna ovan (A) ska inte utgöra hinder för:

- a) Förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som framgår av föreskrifterna enligt 7 kap 6 § miljöbalken nedan.
- b) Rensningsåtgärder som är nödvändiga för att uppfylla syftet med dikessamfälligheten Ardre S:4 och för att förhindra skada på intilliggande vägar. Rensningsmassor läggs utanför reservatet. Innan åtgärd ska Länsstyrelsen informeras. Dikena är markerat på beslutskarta bilaga 1.
- c) Rättighetshavare till kraftledningar och jordkablar att utföra underhåll, ersättning och borttagande av befintlig ledning och övriga anläggningar. Länsstyrelsen ska informeras innan åtgärden sker. Vid akuta fall informeras Länsstyrelsen så snart som möjligt.
- d) Att befintlig vattenbrunn till djuren underhålls, se beslutskarta bilaga 1.
- e) Att kultur- och fornlämningar i området vårdas och synliggörs.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas att tåla

1. röjning och uppmärkning av reservatsgränsen
2. uppsättning och underhåll av skyltar med information om reservatet
3. att ängsskötsel sker på traditionellt eller liknande sätt, inklusive röjning av hasselbuskar, fagning, eldning av fagningshögar, slåtter och efterbete, inklusive uppförande och underhåll av stängsel
4. betesdrift eller annan hävd (inklusive uppförande och underhåll av stängsel, grindar och stängselgenomgångar) inom området
5. att natur- och kulturvårdsinriktad röjning och hamling sker
6. att veteranisering av träd sker
7. att naturvårdsbränning i betesmark sker
8. att användning av nödvändiga beprövade metoder i syfte att bekämpa organismer, exempelvis invasiva arter, som kan orsaka allvarliga skador på naturvärdena i reservatet sker
9. att användning av nödvändiga beprövade skötselmetoder i syfte att bevara naturvärden och kompensera för förlust av naturvärden som hotas av organismerna i föreskrift sker
10. att återplantering av inhemska ädellövträd sker

11. att insådd av hävdgynnade arter från ängbetet sker i betesmarken genom utläggning av ängshö
12. att natur- och kulturvårdsinriktad röjning och huggning sker
13. anläggande av parkeringsyta enligt beslutskarta, bilaga 1, sker
14. att utplacering av spång över dike och bänkbord i området sker
15. att anläggande och uppskyltning av led sker. Leden kan utgå från parkeringsplats (markerad på beslutskarta bilaga 1) samt vid stängselgenomgång nära svärdslipningsstenen i reservatets västra hörn
16. att uppförande och underhåll av slåtterbod med torrdass sker. Placeringen ska ske på lämplig plats i eller utanför ängbetet med hänsyn tagna till naturvärden
17. att undersökning och dokumentation av mark, vegetation samt växt- och djurliv i uppföljningssyfte sker

C Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att inom reservatet:

1. plocka blommor i slåtterängen
2. tälta i slåtterängen innan slåtter skett
3. göra upp eld, fältkök får dock användas
4. medföra hund som inte är kopplad eller annat lösgående sällskapsdjur

Det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

5. använda området för försvarsövningar, organiserade tävlingar, organiserad lägerverksamhet eller liknande
6. samla in djur, växt, svamp eller lav för vetenskapliga eller andra studier, eller på andra sätt skada eller störa växt- och djurlivet i dessa syften

Föreskrifterna ovan (C) ska inte utgöra hinder för

- a) mindre exkursioner i kunskapsspridande syfte, där även insamling av marksvamp ingår.

Fastställelse av skötselplan

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 3, för naturreservatets långsiktiga vård.

Beskrivning av ärendet

Ärendets beredning

Under 2018 inkom en förfrågan från markägaren Visby stift, Prästlönetillgångar om bildande av naturreservat. Under hösten 2020 ersattes markägaren i reservatet för den inskränkning reservatet innebär i pågående markanvändning enligt

ersättningsreglerna i 31 kap miljöbalken. Ersättningen skedde genom överenskommelse om intrångsersättning mellan länsstyrelsen och markägaren.

Länsstyrelsen gick ut med ett förslag till beslut om bildande av naturreservat, med bilagor, på remiss under perioden 3 april till 15 maj 2023

Redogörelse av inkomna synpunkter på beslut och skötselplan

<i>Sakfråga</i>	<i>Framförda synpunkter</i>	<i>Länsstyrelsens bemötande</i>
Markägare		
Myndighet		
Förening		

Motivering till beslutet

Motiv till skyddsformen naturreservat

Länsstyrelsen har bedömt att det är ett angeläget allmänt intresse att Mullvalds änge med dess arter och livsmiljöer, bevaras och främjas långsiktigt enligt de skäl som anges under rubriken ”Skälen för beslutet”. Lövängen behöver skötsel för att bevara sina natur- och kulturvärden. För att kunna ge berörd markägare full ekonomisk ersättning och garantera området det skydd och den skötsel som behövs för att bevara naturvärdena långsiktigt är det motiverat att skydda området som naturreservat.

Motivering av föreskrifterna

A-föreskrifter

Föreskrift 1–8 syftar till att förhindra fysisk skada på framför allt mark och berg, skog och vegetation samt hydrologi. Åtgärderna som förbjuds bedöms kunna orsaka så stor skada på och förändring av naturmiljön att den biologiska mångfalden påverkas negativt.

Föreskrift 9 syftar till att förhindra att den naturliga och artrika flora och fauna som finns i området påverkas negativt av den skadliga inverkan som bekämpningsmedel och växtnäringsämnen har.

Föreskrift 10 syftar till att förhindra att den naturliga och artrika flora och fauna som finns i området, med dess lokala genetiska material, slås ut eller förändras negativt på grund av införsel av arter utifrån.

Föreskrift 11 syftar till att främja faunan av dyngbaggar knutna till naturbetesmarker.

Föreskrift 12 syftar till att förhindra näringstillförsel till marken i Mullvalds änge.

Undantag a behövs för skötseln och förvaltningen av reservatet.

Undantag b behövs för att Dikessamfälligheten Ardre S4 ska kunna genomföra åtgärder reglerade i dikningsföretaget samt för att omgivande mark utanför reservatet inte ska påverkas negativt.

Undantag c behövs för underhåll av kraftledningar och jordkablar i området.

Undantag d behövs för att ge betesdjuren tillgång till vatten.

Undantag e behövs för att kunna vårda kultur- och fornlämningar i området.

B-föreskrifter

Föreskrift 1–2 och 13–16 syftar till att uppnå reservatets syfte kopplat till besökare (friluftsliv). Föreskrift 1 är också nödvändig för att befästa reservatets juridiska status. Föreskrift 16 syftar även till att underlätta skötseln av reservatet.

Föreskrift 3–7 samt 10–12 syftar till att möjliggöra naturvårdande skötsel av reservatet. Skötselåtgärderna är de som med dagens kunskap bedöms mest lämpliga för att gynna områdets ingående naturmiljöer och arter samt bibehålla och utveckla den biologiska mångfalden.

Föreskrift 8–9 syftar till att möjliggöra bekämpning av organismer som kan orsaka allvarliga skador på naturvärdena i reservatet, men också att kompensera för den förlust av biologisk mångfald som dessa organismer orsakar. Ett exempel på sådana organismer är invasiva arter, ett stort och växande hot mot biologisk mångfald som kan konkurrera ut inhemska arter, förändra näringskedjor eller helt förändra naturmiljöer. Ett annat exempel är inhemska skadegörare på skog som riskerar att bli vanligare i ett förändrat klimat. De kan orsaka en hög dödlighet hos träden vilket kan påverka områdets naturvärden negativt. I Mullvalds änge finns idag inga kända förekomster av invasiva arter eller skadegörare på skog, men på grund av dessa arters stora och ökande utbredning i Sverige och i världen är det sannolikt att de kommer i framtiden. Då är det viktigt att det finns föreskrifter som tillåter en snabb bekämpning och kompenserande åtgärder. Det är dock bara om det är nödvändigt för att uppfylla reservatets syfte som dessa föreskrifter ska användas.

Föreskrift 17 syftar till att kunna följa upp reservatets naturmiljöer och arter för att kunna anpassa skötsel och skötselplan i framtiden om naturmiljöerna och arterna visar på negativa trender. Uppföljningen är även viktig för att kunna följa utvecklingen av biologisk mångfald och naturmiljöer på regional, nationell och internationell nivå.

C-föreskrifter

Föreskrift 1 syftar till att hindra att blommor i slåtterängen förs bort eller trampas ner innan de fröat av sig.

Föreskrift 2–5 syftar till att undvika konflikt mellan olika friluftslivsintressen, men även att motverka negativ fysisk påverkan på marken. Föreskrift 5 innebär att länsstyrelsen kan styra eventuella aktiviteter till mindre känsliga delar i reservatet eller till mer passande tidpunkter.

Föreskrift 6 syftar till att ge Länsstyrelsen möjlighet att bedöma om insamlingen kan ske utan att äventyra fortlevnad av arten/arterna på platsen, samt möjlighet att ställa krav på att få ta del av eventuella resultat av undersökningen.

Miljö kvalitetsmål

Beslutet ger ett långsiktigt skydd till en slåtteräng med ädellövträd som hyser en rik biologisk mångfald med många sällsynta arter. Beslutet bidrar därmed till att uppfylla miljö kvalitetsmålet *Ett rikt växt- och djurliv*. Då merparten av områdets naturmiljöer är hävdgynnade och föreslås en hävdbetingad skötsel, bidrar beslutet även till att uppfylla miljö kvalitetsmålet *Ett rikt odlingslandskap*.

Ekosystemtjänster

Naturmiljön bidrar till att bevara biologisk mångfald och artrikedom långsiktigt i Sverige och i världen. En stor mångfald av växter och djur försäkrar oss tillgång till alla nyttor arterna bidrar med i ekosystemen och som vi är beroende av, såsom pollinering, nedbrytning och näringsåterförsel och jordbearbetning.

Reservatet hyser naturbetesmarker och dessa marker bidrar positivt till den lokala köttproduktionen på Gotland.

Klimatanpassning

Att låta lövträd etablera sig på en viss andel av den öppna betesmarken är ett sätt att tillgodose en kontinuerlig tillförsel av (äldre) lövved i området. Etableringen av lövträd är också en anpassning till ett förändrat klimat. Genom etablering av ytterligare lövträd i den öppna betesmarken säkerställs att marken skuggas under växtsäsongen som förväntas bli både längre och torrare med pågående klimatförändring.

När buskar beskärs dör en del av rotsystemet vilket leder till en röjgödningseffekt där kväve frigörs. Det frisläppta kvävet har en kemisk effekt som kompenserar för lite vatten. Att tukta buskarna i området kan alltså göras som en åtgärd för att mildra effekterna av ett torrare klimat.

Intresseprövning enligt 7 kap 25§ miljöbalken

Bildande av naturreservat är en fråga som är angelägen för det allmänna, och som syftar till att uppfylla nationella och internationella mål om biologisk mångfald och ekosystem. Länsstyrelsen bedömer att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark och vatten inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses (7 kap. 25 § miljöbalken). I denna bedömning ingår valet av område, avgränsningen av området och reservatsföreskrifterna.

Valet av område är motiverat utifrån områdets höga naturvärden, se rubriken ”Skälen för beslutet”.

Reservatets A- och B-föreskrifter är inte mer inskränkande än vad som krävs för att uppnå syftet med skyddet, se rubriken ”Motivering av föreskrifterna”.

Andra sakförhållanden

Länsstyrelsen bedömer att beslutet är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser.

Länsstyrelsen bedömer att beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken. Mullvalds änge ligger inom Riksintresse för kulturmiljövård (Ardre) och inom Riksintresse för friluftsliv (Östergarnslandet) enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Reservatet ligger också inom Riksintresse högexploaterad kust och inom Riksintesse rörligt friluftsliv enligt 4 kap. 4§ miljöbalken. Alla dessa Riksintressen tillgodoses av att reservatet inrättas.

Reservatet ligger också inom Riksintresse för Totalförsvaret (Påverkansområde) enligt 3 kap. 9 § miljöbalken. Ett tidigt samråd med Försvarmakten togs därför vid starten av bildandet av reservatet. Försvarmakten meddelade vid samrådet att de inte har några synpunkter på reservatsbildningen under förutsättning att föreskrifter inte utgör hinder för totalförsvarets militära del att bedriva verksamhet, genomföra åtgärder och underhåll kopplat till militär verksamhet och infrastruktur (eller liknande åtgärder). Då naturvärdena i reservatet är höga bedömer länsstyrelsen att tillstånd och samråd innan eventuella övningar i området behövs för att på bästa sätt undvika skador på de mest värdefulla markerna.

Vidare bedömer länsstyrelsen att beslutet överensstämmer med Bygg Gotland – översiktsplan för Gotlands kommun 2010–2025, och med Fördjupad översiktsplan för Östergarnslandet och Katthammarsvik 2025.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, har länsstyrelsen bedömt att föreskrifterna

enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Bildande av naturreservat

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får ett mark- eller vattenområde förklaras som naturreservat av länsstyrelsen i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Föreskrifter och skälen för beslut

Enligt 7 kap. 5 § miljöbalken ska skälen för beslutet anges, i beslutet om att bilda naturreservat.

Enligt samma paragraf ska det i beslutet också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får länsstyrelsen, om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet, förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken får föreskrifter meddelas om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas, och om ordningen i övrigt inom området, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Vidare anges att föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas. Enligt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd får länsstyrelsen meddela föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken.

Skötselplan

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd skall länsstyrelsen fastställa en skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård. En skötselplan skall ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat.

Förvaltare av naturreservatet

Enligt 21 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd är länsstyrelsen förvaltare av naturreservatet om förvaltningen inte överläts.

Intresseprövning

Varje medborgares egendom är tryggad genom att ingen kan tvingas avstå sin egendom till det allmänna eller tåla att det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad, utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen (2 kap. 15 § 1 st. regeringsformen). Hänsyn tas till enskilda intressen vid prövning av frågor om skydd av områden. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses (7 kap 25 § miljöbalken). Det innebär att nyttan med den vidtagna åtgärden måste stå i proportion till det utförda och att mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet inte får användas. Utgångspunkten för naturreservat är att ingrepp som motiveras av hänsyn till naturvårds- och miljöintressen betraktas som angelägna allmänna intressen (Prop.1997/98:45, del 2, s. 97). Likaså anges i förarbetena att inskränkningen i den enskildes rätt kan gå långt i syfte att skydda miljö och natur.

Beskrivning av naturreservatet

Mullvalds änge är en slätteräng som sköts traditionellt sedan lång tid tillbaka. I ängset finns höga värden i trädskiktet där de knotiga, hamlade askar (EN) ger karaktär åt området. Reservatet består även av en betesmark som för länge sedan också var äng.

Ängena var historiskt sett en central resurs då det var där gården hämtade hö och löv för att klara vinterns utfodring. Som mest hyste Gotland drygt 30 000 ha ängsmark på 1800-talet vilket är ca 10 procent av öns yta. Idag finns bara rester kvar, då det mesta av de slätterängar som fanns har odlats upp till åkermark. Trots detta har Gotland har en särställning i antal ängen som fortfarande är i hävd.

I Mullvalds änge är slätterängen artrik, och här är orkidéerna brudsporre, grönkulla och tvåblad noterade. I markskiktet utmärker sig också svamparna munkspindling (VU), vridfingersvamp (VU), olivbrun spindling (NT), saffransspindling (NT), fager vaxskivling (NT) och bleknande kamskivling (NT). De äldre ädellövträden är inte bara värdefulla i sig själva utan fungerar också som livsmiljö för pälstickan, och för lunglav (NT) och almlav (VU).

Besökare välkomnas in till ängten genom en vacker portal i trä. Förutom en vacker och stilla miljö i form av ett biologiskt kulturarv, bjuder reservatet på historisk hårdvara i form av en husgrund, troligen från järnåldern.

Upplysning

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart även om beslutet överklagas.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet, på vilket anspråket grundas, har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Detta beslut ska kungöras i länets författningssamling och i ortstidningar.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Enligt 1 § 2 kap. Kulturmiljölagen (1988:950) är fornlämningar skyddade. Av 2 § samma kapitel framgår att det till en fornlämning hör ett så stort område på marken, sjö- eller havsbotten som behövs för att bevara fornlämningen och ge den ett tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse. Detta område benämns fornlämningsområde.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 4

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Karta till beslutet
2. Nyttjanderätter och servitut inom reservatet
3. Skötselplan